

MINISTERSTVO ZAHRA NIČNÝCH VECÍ
A EURÓPSKÝCH ZÁLEŽITOSTÍ
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Zápisnica
zo siedmeho zasadnutia Rady vlády Slovenskej republiky pre ľudské práva,
národnostné menšiny a rodovú rovnosť
Úrad vlády SR, Bratislava, 17. októbra 2012 o 14.30 hod., miestnosť č. 004

Prítomní (vrátane zúčastnených v zastúpení ospravedlnených členov a členiek rady): vid' podľa priloženej prezenčnej listiny.

Ospravedlnení: vid' podľa priloženej prezenčnej listiny.

Program rokovania:

Otvorenie

1. Informácia jednotlivých výborov a pracovných skupín Rady vlády Slovenskej republiky pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť o záveroch ich zasadnutí
2. Štatút Výboru pre výskum, vzdelávanie a výchovu v oblasti ľudských práv a rozvojového vzdelávania
3. Štatút Výboru pre predchádzanie a elimináciu rasizmu, xenofóbie, antisemitizmu a ostatných foriem intolerancie
4. Štatút Výboru pre práva lesieb, gejev, bisexuálnych, transrodových a intersexuálnych osôb
5. Dodatok č. 4 k Štatútu Výboru pre deti a mládež
6. Dodatok č. 2 k Štatútu Výboru pre seniorov
7. Informácia výkonného riaditeľa Slovenského národného strediska pre ľudské práva o činnosti strediska za rok 2011 a diskusia o doterajšej činnosti strediska
8. Informácia Ministerstva vnútra SR o príprave analýzy situácie v oblasti predchádzania a eliminovania extrémizmu a radikalizmu v podmienkach SR, ako aj o opatreniach, ktoré Ministerstvo vnútra SR v tejto súvislosti vykonáva
9. Informácia podpredsedu vlády a ministra zahraničných vecí a európskych záležitostí SR o prevzatí kompetencií v oblasti ľudských práv po novele kompetenčného zákona
10. Informácia podpredsedu vlády a ministra zahraničných vecí a európskych záležitostí SR o návšteve vysokého komisára OBSE pre záležitosti národnostných menšín na Slovensku v októbri 2012
11. Záverečné odporúčania Výboru OSN pre hospodárske, sociálne a kultúrne práva z júna 2012 a informácia o realizovaných opatreniach a krokoch k ich napĺňaniu
12. Rôzne
 - a) Stanovisko SR k tretej hodnotiacej správe Výboru expertov o implementácii Európskej charty regionálnych alebo menšinových jazykov v SR
 - b) Informácia o nominácii zástupcov SR do Európskej komisie proti rasizmu a netolerancii
 - c) Informácia o príprave celoštátnej stratégie o ľudských právach
 - d) Informácia o príprave konferencie o ľudských právach a odovzdávaní ceny podpredsedu vlády a ministra zahraničných vecí a európskych záležitostí SR za významný prínos v oblasti ochrany a podpory ľudských práv

- e) Zastúpenie Rady vlády Slovenskej republiky pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť v Rade vlády SR pre mimovládne neziskové organizácie
- f) Informácia o dotačnej schéme na podporu projektov v oblasti ľudských práv za rok 2012
- g) Opätovné vyzvanie členov Rady vlády Slovenskej republiky pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť na revíziu uznesení

13. Záver

Zhrnutie rokovania v rámci jednotlivých bodov

Otvorenie

1/ Predseda rady Miroslav Lajčák otvoril v poradí siedme zasadnutie rady.

2/ V úvode rokovania zhrnul najdôležitejšie skutočnosti súvisiace s mandátom a činnosťou rady od jej ostatného zasadnutia.

3/ Novelou kompetenčného zákona sa s účinnosťou od 1. októbra 2012 Ministerstvu zahraničných vecí a európskych záležitostí SR posilnili kompetencie v oblasti ľudských práv. Od 1. októbra 2012 bol personálne posilnený odbor ľudských práv o jedného zamestnanca delimitáciou z Úradu vlády SR a k 15. októbru 2012 bolo vytvorené oddelenie koordinácie agendy ľudských práv, na ktorom pracujú dvaja pracovníci, čo nepovažuje za konečný stav. Oddelenie bude mať v gescii aj dotačný systém pre oblasť ľudských práv.

4/ Dňa 3. októbra 2012 vláda SR uznesením č. 516 schválila dodatok k štatútu rady týkajúci sa zriadenia Výboru pre práva lesieb, gayov, bisexuálnych, transrodových a intersexuálnych osôb. Zriadenie výboru je dôkazom toho, že otázka práv osôb s neheterosexuálnou orientáciou si vyžaduje, vzhľadom na svoju senzibilitu, širokú celospoločenskú diskusiu. Citlivosť témy sa prejavila aj pri tvorbe a pripomienkovaní tohto materiálu v rámci medzirezortného pripomienkového konania, počas ktorého bolo zo strany niektorých mimovládnych organizácií namietané zriadenie výboru ako krok, ktorý je v rozpore s programovým vyhlásením vlády SR, aj záväzkom chrániť rodinu. S cieľom prediskutovať otázku zriadenia výboru Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí SR iniciovalo ešte pred schválením príslušného materiálu vo vláde SR stretnutie, ktoré sa uskutočnilo dňa 6. septembra 2012, s časťou verejnosti, ktorá si uplatnila pripomienky. Na stretnutí participovali zástupcovia Konferencie biskupov Slovenska. Počas stretnutia boli prediskutované jednotlivé spoločenské, právne, ako aj morálne aspekty témy.

5/ V dňoch 9. – 11. októbra 2012 navštívil Slovensko vysoký komisár Organizácie pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe pre otázky národnostných menšín Knut Vollebaek. Jeho návšteva bola pokračovaním otvoreného dialógu s vládou SR v otázkach súvisiacich s ochranou príslušníkov národnostných menšín na Slovensku a tiež jeho záujmu o niektoré konkrétne témy, ako je napríklad jazyková legislatíva alebo štátne občianstvo.

6/ Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí SR bude pokračovať v tradícii usporiadania výročnej konferencie o ľudských právach. Po vzájomnej dohode s Úradom vlády SR sa pripravuje jednodňová výročná konferencia k Medzinárodnému dňu ľudských práv.

7/ S cieľom skvalitňovania koordinácie činnosti rady a v kontexte príprav jednotlivých zasadnutí rady je sekretariát rady prostredníctvom tajomníčky rady pravidelne v komunikácii s tajomníkmi a tajomníkmi výborov rady a zástupcovia rezortu zahraničia sa tiež zúčastňujú na zasadnutí jednotlivých výborov.

8/ Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí SR venuje pozornosť kandidatúre slovenského experta, doktora Petra Guráňa do Výboru Organizácie Spojených národov pre práva dieťaťa a aktívne zabezpečuje čo najširšiu podporu jeho kandidatúry. Voľby do príslušného výboru sa budú konať dňa 18. decembra 2012 v New Yorku.

9/ Vyjadril poďakovanie za zasielanie podkladových materiálov na zasadnutie rady, zároveň požiadal členov a členky rady o ich zasielanie v primeraných časových termínoch tak, aby bolo možné ich včas distribuovať ostatným členom a členkám rady. V prípade akýchkoľvek otázok, týkajúcich sa ľudskoprávnej agendy je k dispozícii sekretariát rady na odbore ľudských práv Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí SR.

10/ Požiadal generálnu riaditeľku sekcie právnej a konzulárnej, tajomníčku rady, pani Barbaru Illkovú, o vykonanie kontroly uznášaniaschopnosti rady.

Barbara Illková, tajomníčka rady

Vzhľadom na prezentáciu pri prezenčnej listine uviedla, že rada je uznášaniaschopná, nakoľko nadpolovičná väčšina členov rady je na zasadnutí prítomná.

Miroslav Lajčák, predseda rady

Pristúpil k schvaľovaniu, resp. doplneniu navrhovaného programu rokovania, ktorý bol zaslaný elektronicky.

Kamil Vajnorský, podpredseda Výboru pre seniorov

Navrhol, vzhľadom na časové hľadisko obdržania rozsiahlych čiastkových správ Slovenského národného strediska pre ľudské práva (ďalej len „stredisko“), týkajúcich sa práv osôb so zdravotným postihnutím, detí a rómskej problematiky, vypustenie tohto bodu z programu rokovania.

Rada odsúhlasila vypustenie uvedeného bodu z programu rokovania. Materiál bude zaradený na ostatné zasadnutie rady vo februári 2013.

BOD 1

Pavel Traubner, podpredseda Výboru pre národnostné menšiny a etnické skupiny

1/ Informoval o záveroch piateho zasadnutia Výboru pre národnostné menšiny a etnické skupiny zo dňa 9. októbra 2012. Členkám a členom rady bola informácia o zasadnutí výboru zaslaná elektronicky.

2/ Výbor, okrem iného, schválil uznesenie č. 13, v ktorom podporil protest Komory obrody rómskeho národa voči niektorým vyhláseniam poslanca Národnej rady Slovenskej republiky Alojza Hlinu. Požiadal, aby uznesenie Výboru pre národnostné menšiny a etnické skupiny bolo prijaté aj radou. Výbor zásadne odsúdil vulgárnu rétoriku a výroky poslanca Národnej rady Slovenskej republiky Alojza Hlinu z júla 2012, podľa ktorých „zrušenie príspevku pri narodení dieťaťa je nevyhnutné, pretože v niektorých komunitách sa maternica stala výrobným prostriedkom“, keďže tie verejne urážajú príslušníčky rómskej národnostnej menšiny, ako aj celú spoločnosť, všetkých slušných ľudí, sú v rozpore s princípmi ľudských práv a ponížujú jednu národnosť pred inou národnosťou. Výbor konštatoval, že podobné výroky politikov nemajú nič spoločné s etikou a odbornosťou a narušujú spolužitie národností a etník v SR vytváraním negatívnej verejnej mienky nasmerovanej na rómsku národnostnú menšinu a traumatizovaním celej spoločnosti. Požiadal, aby uznesenie Výboru pre národnostné menšiny a etnické skupiny bolo prijaté aj ako uznesenie rady.

V nadväznosti na uznesenie Výboru pre národnostné menšiny a etnické skupiny č. 13 zo dňa 9. októbra 2012 rada prijala uznesenie č. 49, týkajúce sa niektorých vyhlásení poslanca Národnej rady Slovenskej republiky Alojza Hlinu.

Ondrej Gallo, druhý podpredseda Výboru pre deti a mládež

1/ Informoval o záveroch dvoch zasadnutí Výboru pre deti a mládež (riadne - 10.9.2012 a mimoriadne - 11.10.2012). Členkám a členom rady bola informácia o zasadnutí výboru zaslaná elektronicky.

2/ Výbor, okrem iného, vzal na vedomie informáciu o Národnom akčnom pláne pre deti na roky 2009 - 2012 a vyjadril sa k tvorbe nového Národného akčného plánu na roky 2013 - 2017. V tomto smere je rade adresovaná žiadosť o súhlas so spracovaním sumárneho prehľadu plnenia úloh a opatrení Národného akčného plánu na roky 2009 - 2012 za roky 2009, 2010, 2011, ktorý bude zaradený do nového Národného akčného plánu.

3/ Výbor vyjadril v diskusii znepokojenie nad súčasnou situáciou plnenia medzinárodných záväzkov a zákonných povinností, ktoré má zabezpečovať stredisko v oblasti ľudských práv a obavu, že stredisko si v súčasnosti neplní úlohy, ktoré mu vyplývajú z medzinárodných záväzkov a vnútroštátnej legislatívy a to v oblasti zásady rovnakého zaobchádzania, ako aj v oblasti ochrany práv dieťaťa. Výbor poveril druhého podpredsedu výboru, aby na najbližšom rokovaní rady požiadal predsedu rady o neodkladné iniciovanie obsahového, operačného, personálneho a finančného auditu v stredisku.

4/ Výbor z iniciatívy mimovládnych organizácií a v súčinnosti s predsedom výboru zvolal mimoriadne zasadnutie, ktoré bolo reakciou na udalosti, ktoré sa medializovali a ktoré sa týkali najmä prípadu utýranej Lucky, ale aj ďalších prípadov týrania, sexuálneho zneužívania a zanedbávania detí. Výbor hľadal konkrétne riešenia, ktoré by túto situáciu posunuli dopredu a prijal uznesenia, ktoré smerujú aj ku koncepčným krokom v tejto oblasti, ale aj k okamžitým systémovým opatreniam, ktoré by pomohli situáciu riešiť.

5/ Výbor sa zaoberal analytickou správou občianskeho združenia Náruč, ktorú vypracoval pán Leitman a pani Leitmanová, ktorá bola zameraná na pomoc deťom v kríze. Túto správu zobral výbor na vedomie a odporučil využiť jej závery pri tvorbe nového vládneho dokumentu zameraného na ochranu detí pred násilím.

6/ Výbor odporučil vláde SR prijať Národnú stratégiu na ochranu detí pred násilím a poveriť koordináciou prípravy a realizácie stratégie člena vlády SR, ministra práce, sociálnych vecí a rodiny SR a vytvoriť podmienky pre zabezpečenie realizácie úloh z toho vyplývajúcich.

7/ Výbor vyslovil znepokojenie nad personálnou poddimenzovanosťou oddelení sociálno-právnej ochrany detí a sociálnej kurately Úradov práce, sociálnych vecí a rodiny SR, nad nedostatočne rozvinutým systémom odborného vzdelávania, posilňovania odborných kompetencií sociálnych pracovníkov, ako i nad nízkou úrovňou spoločenského uznania profesie sociálneho pracovníka, v nadväznosti na čo odporučil prijať opatrenia na odstránenie uvedených nedostatkov.

8/ Výbor sa zaoberal otázkou nezávislého mechanizmu, ktorý by mohol prijímať sťažnosti od detí a prijal uznesenie, v ktorom odporúča vláde SR urýchliť postup prác na vytvorení inštitútu ombudsmana pre deti, ako nezávislého mechanizmu na prijímanie a preskúmavanie sťažností od detí, alebo v ich mene a monitorovanie implementácie Dohovoru o právach dieťaťa v súlade s Parížskymi princípmi a jeho začlenenie do organizačnej štruktúry Kancelárie verejnej ochrankyne práv.

Rada prijala uznesenie č. 56 k Informácii o Národnom akčnom pláne pre deti na roky 2009-2012 a tvorbe nového Národného akčného plánu pre deti na roky 2013-2017, vychádzajúc z uznesenia Výboru pre deti a mládež č. 17 zo dňa 10. septembra 2012.

Rada prijala uznesenie č. 57 k návrhu Výboru pre deti a mládež na vypracovanie Národnej stratégie na ochranu detí pred násilím, prijatého uznesením výboru č. 21 zo dňa 11. októbra 2012.

V nadväznosti na uznesenie Výboru pre deti a mládež č. 22 zo dňa 11. októbra 2012 k personálnej poddimenzovanosti oddelení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately úradov práce, sociálnych vecí a rodiny rada prijala uznesenie č. 58.

V nadväznosti na uznesenie Výboru pre deti a mládež č. 23. zo dňa 11. októbra 2012 rada prijala uznesenie č. 59 k potrebe zriadiť inštitút ombudsmana pre deti.

Tibor Kőböl, v zastúpení Branislava Mamojku, podpredsedu Výboru pre osoby so zdravotným postihnutím

1/ Informoval o záveroch zasadnutia Výboru pre osoby so zdravotným postihnutím, ktoré sa uskutočnilo dňa 17. septembra 2012. Členkám a členom rady bola informácia o zasadnutí výboru zaslaná elektronicky.

2/ Výbor sa, okrem iného, venoval problematike implementácie čl. 33 Dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím a odporučil ministrovi práce, sociálnych vecí a rodiny SR, aby zabezpečil realizáciu čl. 33 ods. 1 Dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím.

3/ Výbor odporučil poveriť kompetentný organizačný útvar Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR gesciou nad prípravou Národného programu rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím.

4/ Výbor ďalej vzal na vedomie informáciu z výročnej správy za horizontálnu prioritu rovnosť príležitostí za rok 2011 vo vzťahu k osobám so zdravotným postihnutím a návrh podporných opatrení, ktorými sa môžu účinnejšie prekonávať problémy v programovacom období 2014 až 2020. Navrhol dôslednejšiu kontrolu dodržiavania záväzkov štátu vo vzťahu k právam osôb so zdravotným postihnutím, akceptujúc dôsledne platnú legislatívu. Bolo odporúčané, aby pri rokovaní na úrovni orgánov Európskej únie Slovensko podporovalo rozšírenie ex ante kondicionálit o problematiku zdravotného postihnutia. Táto problematika už bola zapracovaná v pôvodnom návrhu nariadenia, ale neskôr z neho bola vypustená.

5/ Na zasadnutí výboru bol prerokovaný materiál Analýza potrieb organizácií zastupujúcich záujmy osôb so zdravotným postihnutím z hľadiska existencie a efektívnej činnosti. Výbor odporučil brať do úvahy závery analýzy pri rozpracovaní celoštátnej stratégie ochrany a podpory ľudských práv v SR.

Kamil Vajnorský, podpredseda Výboru pre seniorov

1/ Výbor pre seniorov zasadal dňa 1. októbra 2012. Členkám a členom rady bola informácia o zasadnutí výboru zaslaná elektronicky.

2/ Výbor, okrem iného, vzal na vedomie informáciu o postupe prác na tvorbe Národného programu aktívneho starnutia a určení gestora prípravy tohto dokumentu.

3/ Výbor prerokoval informáciu o národnom projekte Stratégia aktívneho starnutia.

4/ Výbor prerokoval informáciu o Európskom roku aktívneho starnutia a solidarity medzi generáciami.

5/ Výbor prerokoval a oboznámil sa s informáciou o vyhlásení výzvy na predkladanie žiadostí o nenávratný finančný príspevok na projekty Aktívne starnutie prostredníctvom rozširovania vedomostí, zručností zvyšujúcich kvalitu života seniorov pre operačný program Vzdelávanie. V diskusii upozornil na fenomén migrácie seniorov, ktorí sa v seniorskom veku presúvajú medzi regiónmi Slovenska za rodinnými príslušníkmi, sústreďujú sa do Bratislavského kraja, kde je problém súvisiaci so skutočnosťou, že peniaze Európskej únie nie je možné použiť v rámci Bratislavského kraja na tieto programy. Jednota dôchodcov Slovenska apelovala na podporu Bratislavského kraja.

Adriana Mesochoritisová, podpredsedníčka Výboru pre rodovú rovnosť

1/ Informovala o zasadnutí Výboru pre rodovú rovnosť zo dňa 25. septembra 2012 za účasti ministra práce, sociálnych vecí a rodiny SR Jána Richtera a štátneho tajomníka Jozefa Buriana. Členkám a členom rady bola informácia o zasadnutí výboru zaslaná elektronicky.

2/ Na zasadnutí bol, okrem iného, prednesený návrh z pléna, aby výbor vyjadril vôľu nepodporiť vznik Výboru pre LGBTI ľudí. Uvedený návrh nebol vo výbore schválený a za prijatie uznesenia hlasovali iba traja členovia. Naopak, bol podaný návrh uznesenia, ktorým výbor podporil vznik tohto výboru a bol schválený veľkou väčšinou členov výboru. Proti návrhu hlasovali dvaja členovia.

3/ K otázke presunu kompetencií v oblasti rodovej rovnosti a rovnosti príležitostí výbor schválil zásadné stanovisko uznesením č. 26 v zmysle, že pri presune kompetencie v oblasti rodovej rovnosti v rámci novely kompetenčného zákona nebola na Ministerstve práce, sociálnych vecí a rodiny SR vytvorená dotačná schéma na podporu témy rodovej rovnosti, neboli vyčlenené žiadne finančné prostriedky z pôvodných dotačných schém. Výbor k tomu prijal uznesenie, v ktorom odporúča vláde SR, aby vyčlenila osobitné finančné prostriedky na účely dotačnej schémy na podporu aktivít a projektov mimovládnych organizácií, ktoré pôsobia v oblasti presadzovania rodovej rovnosti do života spoločnosti.

4/ Navrhla, že ďalším uznesením by predseda rady mal posunúť toto zásadné stanovisko vláde SR, aby sa zaoberala vyčlenením finančných prostriedkov pre účely uvedenej dotačnej schémy.

Šarlota Pufflerová, výkonná riaditeľka, Občan, demokracia a zodpovednosť

1/ Doplnila, že v súvislosti so zmenou kompetenčného zákona nielenže neboli vyčlenené nijaké finančné prostriedky, ale zo zákona o dotáciách v pôsobnosti Úradu vlády SR bola vyškrtnutá rodová rovnosť.

2/ Navrhla formuláciu „vyčleniť prostriedky“, ktorá je pre radu záväzná zo strany Výboru pre rodovú rovnosť, doplniť o „uskutočniť tomu zodpovedajúce legislatívne zmeny“.

Janka Debrecéniová, zástupkyňa výkonnej riaditeľky, Občan, demokracia a zodpovednosť

Navrhla prijať osobitné uznesenie, ktorým nad rámec rada odporučí vláde SR, aby sa zaoberala aj potrebnými legislatívnymi zmenami v tejto súvislosti.

Adriana Mesochoritisová, podpredsedníčka Výboru pre rodovú rovnosť

1/ Výbor sa ďalej zaoberal otázkou inštitucionálneho zabezpečenia rodovej rovnosti, pričom poukázal na problém, že Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR a jeho odbor rodovej rovnosti a rovnosti príležitostí je neustále poddimenzovaný v porovnaní s analogickými inštitucionálnymi mechanizmami v zahraničí. Výbor odporučil personálne, finančne posilniť odbor rodovej rovnosti a rovnosti príležitostí, k tomu prijal uznesenie č. 26.

2/ Výbor sa oboznámil s informáciou o súhrnnej správe o stave rodovej rovnosti na Slovensku za rok 2011. Výbor konštatoval, že pri vypracovaní správy naráža odbor rodovej rovnosti a Inštitút pre výskum práce a rodiny na nedostatok relevantných štatistík, ktoré sú k dispozícii spravidla až v druhom štvrtroku kalendárneho roka, preto odporučil odboru rodovej rovnosti, aby predložil na rokovanie vlády SR návrh uznesenia, ktorým sa posunie termín predkladania súhrnnej správy o stave rodovej rovnosti do 30. júna nasledujúceho kalendárneho roka tak, aby správa obsahovala všetky relevantné najnovšie informácie v súlade so štatistickými výsledkami.

3/ Ďalší bod programu sa týkal informácie o záväzkoch Slovenskej republiky v oblasti rodovej rovnosti, ktoré vyplývajú z medzinárodných dokumentov a odporúčaní, najmä záverečných zistení Výboru Organizácie Spojených národov pre odstránenie všetkých foriem diskriminácie žien (CEDAW výboru) a odporúčaní Medzinárodného paktu o hospodárskych,

sociálnych a kultúrnych právach. Tieto odporúčania orgánov by mali byť a sú pre Slovenskú republiku záväzné, napriek tomu im doteraz nebola venovaná potrebná pozornosť, na čo upozorňovali niekoľkokrát mimovládne organizácie. Vďaka kompetenčnému zákonu má už Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR reálnejšiu možnosť prierezovo ovplyvňovať zodpovedné ministerstvá. Na plnenie úloh je málo času, nasledujúca periodická správa sa bude predkladať v júni 2014. Výbor chce aktívne venovať pozornosť kontrole plnenia týchto odporúčaní a preto boli materiály zaradené na jeho rokovanie. Výbor prijal zásadné stanovisko uznesením č. 28, kde ukladá rade, aby iniciovala oboznámenie so zisteniami a zabezpečila rokovania so subjektmi zodpovednými z hľadiska vecnej pôsobnosti za plnenie odporúčaní CEDAW výboru a takisto ukladá pracovnej skupine Tvorba stratégie v oblasti rodovej rovnosti, ktorá je pri výbore, aby vypracovala mapu plnenia týchto odporúčaní.

4/ Výbor v kontexte informácie z výročnej správy za horizontálnu prioritu rovnosť príležitostí za rok 2011 uložil predsedovi výboru predložiť na najbližšie rokovanie správu o uplatňovaní rodovej rovnosti a rovnosti príležitostí pri príprave budúceho programového obdobia a zároveň odporučil rade, aby sa na najbližšom zasadnutí zaoberala otázkou uplatňovania rodovej rovnosti a rovnosti príležitostí pri príprave budúceho programového obdobia.

Miroslav Lajčák, predseda rady

V kontexte zásadného stanoviska Výboru pre rodovú rovnosť uviedol, že absentuje jeden súvisiaci krok – predloženie navrhovaného znenia uznesenia rady, vypracovaného zo strany príslušného výboru pred jej rokovaním, ako to bolo v prípade Výboru pre národnostné menšiny a etnické skupiny.

Adriana Mesochoritisová, podpredsedníčka Výboru pre rodovú rovnosť

Výbor pre rodovú rovnosť pravdepodobne sformuloval zle zásadné stanovisko č. 28, bude potrebné ho preformulovať.

Miroslav Lajčák, predseda rady

V závere diskusie odporučil, aby sa postupovalo rovnako ako v prípade uznesenia rady k vyhláseniam poslanca Hlinu. Výbor pre národnostné menšiny a etnické skupiny sformuloval záver, že odporúča, aby rada uznesenie prijala a predložil na rokovanie rady návrh uznesenia. Je tým pádom úplne jasné a každý vie, za čo hlasuje. Zároveň by malo byť predmetné uznesenie zaradené ako samostatný bod rokovania a predložené všetkým členom a členkám rady.

Viera Strážnická, čestná predsedníčka Slovenskej spoločnosti pre medzinárodné právo pri Slovenskej akadémii vied

K charakteru odporúčaní CEDAW výboru a paktu uviedla, že z hľadiska medzinárodného práva sú, ako ich názov hovorí, odporúčaniami. To znamená, že členské štáty, ktoré sú viazané medzinárodnými záväzkami, k nim prihladajú. Preto je veľmi dôležité, ako bude uznesenie, ku ktorému sa rada zaviaže naformulované.

Miroslav Lajčák, predseda rady

Zdôraznil, že v kontexte uvedených odporúčaní je žiaduca diskusia s účasťou príslušného gestora, v danom prípade sa to týka Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR, ktorého štatutárny zástupca nie je prítomný na dnešnom rokovaní rady. Môže sa stať, že rada prijme uznesenie, predloží ho vláde a rezort práce bude mať na to iné stanovisko.

Oľga Pietruchová, riaditeľka odboru rodovej rovnosti a rovnosti príležitostí, tajomníčka Výboru pre rodovú rovnosť, Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR

1/ V štatúte rady je uvedené, že tajomník zodpovedá za prípravu stanovísk, návrhov, odporúčaní a vyhotovenie uznesení.

2/ Ako tajomníčka výboru zašle výsledky rokovania, uznesenia výboru a očakáva, že rovnako, ako tajomníčka pripravuje návrhy uznesení na zasadnutie výboru, tak by mali byť pripravené návrhy uznesení vyplývajúcich zo zasadnutí výboru na zasadnutie rady.

3/ Možno by bolo procedurálne vhodné, aby sa vždy pred zasadnutím rady stretli tajomníci výborov a prešli materiály.

Miroslav Lajčák, predseda rady

1/ Vzal na vedomie predložený návrh a zároveň uviedol, že to nevylučuje situáciu, že s návrhom príde príslušný výbor za tajomníčkou rady. Vo výbore prebiehala diskusia, výbor hlasoval, vie preto najlepšie naformulovať navrhované znenie uznesenia.

2/ Uviedol, že je potrebné, aby tajomníci výborov a tajomníčka rady spolu komunikovali.

Juraj Horváth, výkonný riaditeľ strediska

Navrhol, aby zásadné stanovisko výboru išlo vždy automaticky na zasadnutie rady. Rada možno bude mať záujem stotožniť sa s obsahom zásadného stanoviska výboru. To znamená, že sa môže pridať k tomu, môže podporiť takéto zásadné stanovisko a má tú príležitosť.

Filip Vagač, splnomocnenec vlády SR pre rozvoj občianskej spoločnosti

1/ V rámci diskusie uviedol, že v doterajšej praxi rada zobrala na vedomie zásadné stanovisko výboru a požiadala predsedu rady, aby predložil toto zásadné stanovisko na rokovaní vlády SR.

2/ Vláda SR sa s tým mohla, alebo nemusela stotožniť.

3/ Navrhol, aby prípadné návrhy na zmenu procesných postupov boli vyriešené do ďalšieho rokovania rady. Momentálny stav je, že zásadné stanovisko výboru rada môže zobrať iba na vedomie a požiadať predsedu, aby ho predložil vláde SR.

Miroslav Lajčák, predseda rady

1/ Ak výbory prijmú nejaký záver, z ktorého vyplýva akcia pre radu, tak logické je, že by mali naformulovať uznesenie rady. Absentuje medzikrok. Navrhol rokovanie tajomníčky rady s tajomníkmi výborov s cieľom upresnenia procedurálnych postupov, prípadne sa predloží aj návrh úpravy štatútu rady, aby k takýmto situáciám nedochádzalo ďalej.

2/ Zásadné stanovisko výboru č. 26 bude postúpené vláde SR a č. 28 bolo posunuté na ďalšie rokovanie rady vo februári 2013.

3/ Informoval, že dňa 3. októbra 2012 vláda SR svojim uznesením č. 516 schválila dodatok k štatútu rady, týkajúci sa zriadenia Výboru pre práva lesieb, gayov, bisexuálnych, transrodových a intersexuálnych osôb. O zriadení výboru predseda rady informoval listom v zmysle úlohy, ktorá mu vyplynula z príslušného uznesenia vlády SR. Predsedom výboru sa stal minister spravodlivosti SR. Úlohy výboru bude zabezpečovať Ministerstvo spravodlivosti SR. Z iniciatívy Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí SR sa 27. septembra 2012 uskutočnilo prvé zasadnutie pracovnej skupiny pre práva osôb s neheterosexuálnou orientáciou. Pracovná skupina zvolila za predsedníčku pani Adrianu Mesochoritisovú, ktorá je zároveň podpredsedníčkou Výboru pre rodovú rovnosť.

Adriana Mesochoritisová, podpredsedníčka Výboru pre rodovú rovnosť

Zástupcovia mimovládnych organizácií v pracovnej skupine predložili text navrhovaného štatútu výboru, ktorý je predmetom rokovania rady. Uskutočnilo sa jedno rokovanie pracovnej

skupiny, následne boli zapracované pripomienky ministerstiev a uskutočnilo sa stretnutie s ministrom spravodlivosti SR, kde boli sporné body, ktoré pracovná skupina s Ministerstvom spravodlivosti SR mala, vyriešené.

BOD 2

Štefan Chudoba, štátny tajomník Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR

Dňa 20. júna 2012 prešla agenda Výboru pre výskum, vzdelávanie a výchovu v oblasti ľudských práv a rozvojového vzdelávania z Úradu vlády SR na Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR. V súvislosti so zmenou gestorstva bolo nevyhnutné aktualizovať a upraviť štatút výboru, ktorý upravuje jeho postavenie, vecnú pôsobnosť, zloženie a charakter a ktorý je východiskovým dokumentom pre jeho nové zvolanie a pôsobenie. Z tohto dôvodu predkladá návrh na schválenie Štatútu Výboru pre výskum, vzdelávanie a výchovu v oblasti ľudských práv a rozvojového vzdelávania.

Pavol Šimunič, generálny riaditeľ, sekcia kultúrneho dedičstva, Ministerstvo kultúry SR

Navrhol, aby v čl. 12 neboli taxatívne vymenované subjekty, ktoré sú prizývané alebo môžu byť prizývané na rokovanie výboru a navrhol participáciu rezortu kultúry na práci výboru.

Štefan Chudoba, štátny tajomník Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR

Bude sa akceptovať pripomienka prizývaných subjektov podľa potreby.

Laco Oravec, Nadácia Milana Šimečku

Navrhol objasniť spôsob kreovania navrhovaných stálych členov výboru, ktorý považuje za uzavretý.

Zuzana Štrbiková, riaditeľka Národného ústavu celoživotného vzdelávania

Navrhla, aby bol predložený návrh štatútu výboru schválený s cieľom jeho sfunkčnenia, pretože výbor na svojom prvom zasadnutí môže určiť, či sa štatút nejakým spôsobom doplní, zmení, či sa pridajú členovia, alebo nie, a ktorí, pretože predseda výboru menuje členov tohto výboru. Predsedom výboru je minister školstva, vedy, výskumu a športu SR, ktorý sa rozhodol na základe odporúčaní menovať navrhnutých členov. Členov možno kedykoľvek meniť a štatút kedykoľvek upraviť, ale je dôležité sfunkčniť výbor.

Silvia Miháliková, dekan, Fakulta sociálnych a ekonomických vied, Univerzita Komenského v Bratislave

Medzi navrhovanými členmi je uvedený Inštitút sociálnych vied. Položila otázku, o aký inštitút ide.

Šarlota Pufflerová, výkonná riaditeľka, Občan, demokracia a zodpovednosť

Uviedla, že konštituovanie predmetného výboru ešte nebolo ukončené z dôvodu, že v ňom neboli všetci zástupcovia/zástupkyne za ďalšie výbory a zišiel sa len raz. Ani štatút nebol doposiaľ funkčný, pričom ale definoval mechanizmus kreovania výboru, aby sa tam dostalo čo najviac inštitúcií a v čo najpestrejšom zložení a hlavne také, ktoré sa vzdelávaním a výchovou v oblasti ľudských práv zaoberajú. Inštitúcie, ktoré realizovali dlhodobé programy v oblasti vzdelávania v navrhovanom zložení výboru absentujú. Navrhla vychádzať z pôvodného štatútu výboru, so zachovaním parity.

Miroslav Lajčák, predseda rady

1/ V nadväznosti na prebiehajúcu diskusiu rady navrhol stiahnuť materiál z rokovania a poveriť štátneho tajomníka, aby v spolupráci so sekretariátom rady inicioval stretnutie všetkých zainteresovaných, aby sa dohodli na tom, aké bude zastúpenie štátnych aj mimovládnych subjektov v tomto výbore.

2/ Materiál bol stiahnutý z rokovania rady predkladateľom z dôvodu potreby jeho ďalšieho dopracovania.

BOD 3

Miroslav Lajčák, predseda rady

1/ Vzhľadom na skutočnosť, že návrh Štatútu Výboru pre predchádzanie a elimináciu rasizmu, xenofóbie, antisemitizmu a ostatných foriem intolerancie bol distribuovaný priamo na zasadnutí rady, predseda rady požiadal členky a členov rady o vyjadrenie, či sa budú týmto materiálom zaoberať.

2/ Dal hlasovať, či je rada pripravená rokovať o tomto štatúte, keďže jej členovia a členky nemali možnosť sa s ním oboznámiť pred zasadnutím rady.

Laco Oravec, Nadácia Milana Šimečku

1/ Výbor je existujúci a funkčný, dlhšie nezasadal, má svoje zloženie.

2/ V predloženom návrhu sa navrhuje zmena členstva.

3/ Výbor má dnes dvanásť členov za mimovládne organizácie a celý súbor iných štátnych inštitúcií.

4/ Požiadal o objasnenie motívu prijímania nového štatútu výboru a o objasnenie zmeny parity.

5/ Položil otázku gestorstva témy diskriminácie ako takej. Výbor by sa mal zaoberať problematikou boja proti rasizmu, xenofóbii a teda aj diskriminácii. Položil otázku, ktorý rezort sa zaoberá diskrimináciou ako takou a ktorý bude pripravovať v budúcnosti koncepčné materiály v oblasti diskriminácie, aj s ohľadom na to, že akčný plán boja proti diskriminácii skončil v roku 2011. Je koniec roka 2012, nebol prijatý nový akčný plán a ani na rok 2013 sa nepripravuje. Navrhol stretnutie na Ministerstve vnútra SR.

Jana Molnárová, Ministerstvo vnútra SR

Uviedla, že štatút neprechádzal zásadnými zmenami, odzrkadľuje iba jeho prechod do gescie rezortu vnútra. Základná zmena spočíva v znížení počtu členov. Ide o snahu zefektívniť jeho fungovanie a zavedenie procedúry „per rollam“. Výbor má byť naďalej stálym odborným orgánom rady pre otázky týkajúce sa rasizmu a xenofóbie.

Kamil Vajnorský, podpredseda Výboru pre seniorov

Pri konštituovaní výboru navrhol postupovať rovnakých spôsobom, ako sa postupovalo pri konštituovaní Výboru pre seniorov, kde sa stanovili kritériá pre výber organizácií, ktoré sa majú do výboru dostať.

Zuzana Kumanová, riaditeľka odboru koncepcií, analýz a regionálnej koordinácie, Úrad splnomocnenca vlády SR pre rómske komunity

Uviedla technickú poznámku k oboj štatútom, aby nebol členom výborov splnomocnenec vlády SR pre rómske komunity, ale zástupca Úradu splnomocnenca vlády SR pre rómske komunity, lebo nie je možné, aby sa splnomocnenec osobne zúčastňoval zasadnutí všetkých výborov.

Miroslav Lajčák, predseda rady

Navrhol stiahnuť návrh Štatútu Výboru pre predchádzanie a elimináciu rasizmu, xenofóbie, antisemitizmu a ostatných foriem intolerancie z rokovania rady, s cieľom umožniť oboznámiť sa s dokumentom. Rovnako ako v predchádzajúcom prípade, v zastúpení pani Molnárovej požiadal štátneho tajomníka Ministerstva vnútra SR v spolupráci s predsedom rady a so sekretariátom rady, aby sa iniciovalo stretnutie pri príprave predloženia tohto štatútu na budúce zasadnutie rady.

BOD 4

Monika Jankovská, štátna tajomníčka, Ministerstvo spravodlivosti SR

1/ Vláda SR svojim uznesením č. 516 zo dňa 3. októbra 2012 schválila dodatok k štatútu rady a zriadila Výbor pre práva lesieb, gayov, bisexuálnych, transrodových a intersexuálnych osôb.
2/ V súvislosti so zriadením výboru minister spravodlivosti SR ako jeho predseda na rokovanie rady predložil návrh štatútu výboru, ktorého znenie bolo vypracované v spolupráci s členmi pracovnej skupiny rady pre práva osôb s neheterosexuálnou orientáciou. Navrhovaný štatút upravuje postavenie, pôsobnosť a zloženie, ako aj základné zásady činnosti výboru, pričom sleduje rovnaké východiská, ako je tomu pri štatútoch ďalších výborov rady.
3/ Schválenie štatútu výboru je predpokladom pre začiatok jeho činnosti a plnenie úloh ako stáleho odborného orgánu rady.

Pavol Šimunič, generálny riaditeľ, sekcia kultúrneho dedičstva, Ministerstvo kultúry SR

Vzhľadom na používanie rodovo citlivého jazyka pri vymenovávaní funkcií členov výboru, ktoré podľa neho čiastočne zneprehľadňuje čítanie textu, alebo oboznámenie sa s ním, navrhol prechodné ustanovenie, ktoré je použité v štatúte Výboru pre deti a mládež.

Monika Jankovská, štátna tajomníčka, Ministerstvo spravodlivosti SR

Vzhľadom na proces tvorby štatútu požiadala ponechať znenie štatútu v predloženej podobe.

V rámci diskusie bola vznesená otázka používania označenia „ľudí“ namiesto označenia „osôb“ v názve štatútu. Dospelo sa k záveru, že vzhľadom na skutočnosť, že vláda SR schválila zriadenie Výboru pre práva lesieb, gayov, bisexuálnych, transrodových a intersexuálnych osôb, bude sa používať táto formulácia.

Rada uznesením č. 50 schválila Štatút Výboru pre práva lesieb, gejov, bisexuálnych, transrodových a intersexuálnych osôb.

Monika Jankovská, štátna tajomníčka, Ministerstvo spravodlivosti SR

Vzhľadom k tomu, že rada schválila štatút výboru, navrhla, aby bola zrušená pracovná skupina rady pre práva osôb s neheterosexuálnou orientáciou, nakoľko jej činnosť preberá predmetný výbor.

Rada uznesením č. 51 zrušila doposiaľ existujúcu pracovnú skupinu pre práva osôb s neheterosexuálnou orientáciou.

BOD 5

Miroslav Lajčák, predseda rady

Informoval, že sekretariát rady dňa 15. októbra 2012 obdržal návrh uznesenia rady týkajúci sa ďalšieho návrhu dodatku k Štatútu Výboru pre deti a mládež, ktorý predložilo stredisko.

Návrh sa týka rozšírenia zloženia výboru o zástupcu strediska. Predložil na rozhodnutie rady, či bude o tomto návrhu rozhodovať hlasovaním alebo sa rozhodne ho postúpiť na rokovanie Výboru pre deti a mládež, pretože bol predložený priamo na rokovanie rady.

Ondrej Gallo, druhý podpredseda Výboru pre deti a mládež

Uviedol, že v minulosti sa podobný problém riešil v prípade Združenia miest a obcí Slovenska. Na rokovaní rady bolo konsenzuálne rozhodnuté, že ak sa jedná o členstvo vo výbore, tak by túto tému mal najprv prediskutovať výbor. Odporučil rade, aby o tomto bode nehlasovala, výbor sa s ním bude určite zaoberať. Pripomenul, že nominant strediska je členom Výboru pre deti mládež ako nezávislý expert.

Rada odsúhlasila, aby predmetný návrh bol predmetom rokovania výboru a výbor by následne takýto návrh predložil na rokovanie rady.

Ondrej Gallo, druhý podpredseda Výboru pre deti a mládež

Odôvodnil predložený návrh dodatku č. 4 k Štatútu Výboru pre deti a mládež. Výbor na svojom poslednom riadnom zasadnutí v septembri 2012 reagoval na požiadavky zástupcov mimovládnych organizácií združených v asociácii – Koalícia pre deti, ktorá sa zaoberá problematikou ochrany práv detí, aby zástupca tejto koalície bol riadnym členom výboru. Výbor návrh odsúhlasil a predkladá ho rade.

Laco Oravec, Nadácia Milana Šimečku

Navrhol v budúcnosti zväziť možnosť zjednotenia mechanizmu kreovania členstva vo výboroch, pokiaľ ide o počet členov, funkčné obdobie, atď.

Rada uznesením č. 52 schválila Dodatok č. 4 k Štatútu Výboru pre deti a mládež.

BOD 6

Kamil Vajnorský, podpredseda Výboru pre seniorov

Odôvodnil predložený návrh dodatku č. 2 k Štatútu Výboru pre seniorov. Pracovná skupina pre vzdelávanie na rokovaní výboru navrhla, aby sa členom výboru stal aj zástupca Asociácie univerzít tretieho veku na Slovensku. O uvedený typ vzdelávania je veľký záujem.

Rada uznesením č. 53 schválila Dodatok č. 2 k Štatútu Výboru pre seniorov.

BOD 7

Miroslav Lajčák, predseda rady

Tento bod je na rokovanie rady zaradený na základe záverov šiesteho zasadnutia rady v júli 2012, z podnetu podpredsedníčky rady pani Lucie Faltinovej, ktorá požiadala o jeho zaradenie aj listom zo dňa 18.8.2012. Zároveň o zaradenie tohto bodu do programu požiadali aj členky rady pani Šarlota Pufflerová, pani Adriana Mesochoritsová a pani Janka Debrecéniová dňa 9.10.2012 a s rovnakou požiadavkou oslovil tajomníčku rady aj výkonný riaditeľ strediska pán Juraj Horváth, ktorého požiadal o uvedenie informácií k činnosti strediska za rok 2011.

Juraj Horváth, výkonný riaditeľ strediska

1/ Uviedol, že v roku 2011 sa stredisko stretlo s prostredím, ktoré bolo pre prácu strediska veľmi nepriaznivé a devastujúce. Informoval o kontrole NKÚ na pôde strediska za obdobie rokov 2008, 2009 a 2010, čo znamenalo pre stredisko cca 14 mesiacov práce. Uviedol, že

vzápätí prišli ataky z vtedajšej štátnej moci v niekoľkých formách. Jedna z nich bola spracovanie takzvanej analytickej správy, ktorá sa snažila popisovať stredisko, jeho povahu, jeho nedostatky, atď. V tomto období stredisko oslovilo Úrad vlády SR s tým, že je pripravené konštruktívne hovoriť o národnom vzdelávaní v oblasti ľudských práv. Uskutočnilo sa rokovanie s vysokým predstaviteľom na Úrade vlády SR, kde riaditeľ strediska navrhol, aby sa spoločne riešila otázka vzdelávania a nedofinancovania komisie, ktorá bola kedysi zriadená. Toto sa nedoriešilo, stredisko odovzdalo Úradu vlády SR materiály. Vláda sa rozhodla po niekoľkých predchádzajúcich krokoch delimitovať alebo dospieť k delimitácii strediska, teda v konečnom dôsledku ho rozdeliť podľa vzorcov, ktoré ešte neboli vtedy určené. A zvyšky rozdeleného strediska, bolo niekoľko variantov, rozdeliť na niektoré inštitúcie, ako je inštitút ombudsmana, inštitút Centra pre právnu pomoc a tak ďalej. Variantov bolo niekoľko. V tomto prostredí sa stredisko stretávalo aj s tým, že muselo čeliť niektorým politickým atakom. Vláda stanovila uznesením úlohu na september až október 2011, ktorú nesplnila a posúvala ju na november 2011, kedy sa už vzdala svojej vlastnej úlohy a preto až po novembri 2011 bolo zrejmé, že už k delimitácii strediska nedôjde. V internom prostredí strediska dochádzalo k prípravám na delimitáciu strediska, pretože uznesenia vlády SR boli jasné, zreteľné.

2/ V tomto prostredí realizovalo stredisko v oblasti výchovy a vzdelávania v oblasti ľudských práv vzdelávacie aktivity vo forme besied všeobecne o ľudských právach, na tému nediskriminácie, rodovej rovnosti, na tému holokaust a osobitne na tému práv dieťaťa. Stredisko pozývalo školy, či už základné, stredné, vysokoškolákov na pôdu strediska, kde tieto programy prebiehali. Stredisko vycestovávalo do škôl v Bratislave, prípadne iných miest na Slovensku, aby vzdelávalo deti, mládež, študentov. Stredisko išlo cestou variovania svojich programov, ktoré pripravilo. Rovnako veľmi citlivo vnímalo to, čo si želali školy a preto prispôbovalo svoj program aj mimo svojich modelov, ktoré malo v ponuke a presne ich upravovalo, korigovalo, šilo na mieru želaní škôl, ktoré o niečo žiadali. Správa obsahuje konkretizované informácie. V minulom roku sa zvýšil výkon strediska zhruba o 15 až 20 % oproti minulému obdobiu. Čo sa týka vzdelávania, tak sa to týkalo 1200 až 1400 osôb, ktoré vzdelávalo stredisko počas roka 2011.

3/ Stredisko pôsobí taktiež v oblasti trhu práce a sociálnych práv v rámci ľudských práv. Realizovalo vzdelávacie kurzy pre odborárov, zástupcov policajného zboru, atď.

4/ Stredisko spolupracuje s vysokými školami formou prednášok o ľudských právach, zapájania sa do oponovania diplomových prác na tému ľudských práv. Stredisko má možnosť dostávať programy vzdelávania o ľudských právach do osnov vysokých škôl. Stredisko má záujem tento model presunúť z úrovne strediska na model celoštátny, o čom prebiehajú rokovania s rezortom školstva. Stredisko modeluje programy aj podľa toho, či sú zamerané na rasizmus, na diskrimináciu, na rodovú rovnosť. Rovnako sa to týka vzdelávania detí s mentálnym postihnutím.

5/ Stredisko ponúka služby a víta každú pomoc, každú pripomienku, každý návrh, námet na vylepšenie.

6/ Stredisko nepôsobilo len formou nediskriminačného klubu, alebo premietania výchovných filmov. Ide o dokumentárne filmy spojené s diskusiou, kde po premietaní filmu prichádza k interakcii, k rozdebatovaniu problémov, k stanoveniu si pozícií medzi žiakmi a študentmi. Sú to veľmi dobré filmy svojou metrážou, minútážou, ale aj zameraním, umeleckým spracovaním a zároveň aj výchovným momentom.

7/ Stredisko sa zúčastňovalo aj mnohých odborných podujatí na Slovensku a v zahraničí.

8/ Veľkou oblasťou pôsobnosti strediska je poskytovanie právnej pomoci, čiže právna služba strediska. Poskytovanie pomoci obetiam diskriminácie klientom, ktorí sa obrátia na stredisko, prípadne možno hovoriť aj o prípadoch, kedy neiniciovali klienti na stredisku svoju kauzu

podnetom, ale stredisko ju vyhľadalo, alebo o nej počulo a kontaktovalo sa v konkrétnych situáciách s poškodenými, s obeťami, ale aj s tými, ktorí porušovali ľudské práva, svedkami.

9/ Ďalšou oblasťou je tzv. prípravné konanie v kauzách diskriminácie, alebo porušovania ľudských práv.

10/ Informoval o knižničných službách strediska.

11/ Stredisko prešlo viacerými etapami svojej vlastnej vnútornej reformy. Samo seba reformuje organizačne, obsahovo, personálne. Reformu konzultuje v zahraničí, na multilaterálnych, ale aj bilaterálnych úrovniach.

Viera Strážnická, čestná predsedníčka, Slovenská spoločnosť pre medzinárodné právo pri SAV

1/ Uviedla niekoľko faktov, ku ktorým očakávala, že sa predseda strediska vyjadrí. Medzinárodný koordinačný výbor národných inštitúcií pre ľudské práva zaradil v roku 2010 stredisko do skupiny B. Očakávalo sa, že činnosť strediska bude postupovať takým smerom, že zo skupiny B sa dostane do skupiny A. Znamenalo by to, že sa kvalitatívne jeho činnosť zlepšila. Keďže medzinárodný koordinačný výbor postupuje podľa parížskych princípov, preradenie závisí od toho, ako stredisko uplatní vo svojej činnosti transparentnosť, reprezentatívnosť a odbornosť. Nielen Medzinárodný koordinačný výbor národných inštitúcií hodnotí strediská, respektíve národné inštitúcie pre ľudské práva, robí to aj Výbor OSN pre ľudské práva, ktorý sleduje periodickými správami činnosti týchto národných inštitúcií vo všetkých členských štátoch a podľa tretej periodickej správy o hodnotení v roku 2011 mal výbor vážne výhrady.

2/ Medzi výhradami bolo uvedené: „Výbor berie na vedomie záväzkov zmluvného štátu realizovať zákon o zriadení strediska s cieľom posilniť jeho právomoci, napríklad v oblasti podávania správ o otázkach týkajúcich sa ľudských práv na národnej úrovni zákonodarcovi, no obáva sa, že stredisko má obmedzený mandát a nezávislosť a že mu neboli poskytnuté adekvátne prostriedky na výkon jeho funkcií. Výbor preto s poľutovaním konštatuje, že stredisko nevyhovuje štandardom stanoveným parížskymi princípmi. Zmluvný štát by mal revidovať zákon o zriadení strediska tak, aby rozšíril jeho mandát a schopnosť účinne podporovať a monitorovať ochranu ľudských práv. Zmluvný štát by tiež mal podniknúť konkrétne opatrenia na zabezpečenie adekvátnych finančných prostriedkov a ľudských zdrojov pre stredisko v súlade s parížskymi princípmi.“

3/ Deficity strediska sú nielen v tom, že nesplňa parížske princípy, ale aj v konkrétnej činnosti, pretože od toho sa odvíja akékoľvek medzinárodné hodnotenie (medzinárodné hodnotenie je istým vodítkom a merítkom kvality národných inštitúcií, špeciálne v oblasti ľudských práv).

4/ V roku 1994, kedy sa zakladalo stredisko a kedy sa vytvoril prvý štatút strediska na základe dohody vlády SR a OSN, kde bolo jasne stanovené, čo všetko vláda SR zabezpečuje a aké má úlohy a povinnosti pre vytvorenie podmienok pre činnosť strediska. Právnu nezávislosť strediska, ktorú má stredisko v zmysle parížskych princípov plniť, zabezpečuje zákon a štatút. Zákon prešiel niekoľkými novelizáciami, nikdy nie k tomu lepšiemu. Zákon totiž a následne štatút vydaný na jeho základe, stanovil niektoré aspekty, ktoré sú v rozpore s pôvodnou dohodou z roku 1994, ktorá dodnes zaväzuje vládu SR a jej medzinárodné záväzky sa nijakým spôsobom nezrušili, pretože odvtedy nedošlo k žiadnemu dodatku k tejto dohode. Zákon a štatút v novelizovanej podobe a v dnes platnom znení sú podstatne zmenené.

5/ Nedodržia sa podmienky, napríklad zloženie správnej rady, ktoré bolo v pôvodnej dohode a ktoré bolo v pôvodnom štatúte, kde sa predpokladalo, že členmi správnej rady budú minimálne traja zahraniční predstavitelia pôsobiaci v oblasti ľudských práv. Okrem toho sa v štatúte veľmi voluntaristicky narábalo napríklad s postavením členov správnej rady. Mnohí odchádzali a prichádzali bez toho, aby boli oslovení, alebo aby im bola vyjadrená nejaká

vd'aka za ich predchádzajúcu činnosť. Ale, čo je omnoho závažnejšie a čo mohlo spôsobiť finančný deficit v stredisku, je to, že v rozpore s pôvodným postavením členov správnej rady sa v poslednom štatúte odsúhlasili odmeny a to tak pre výkonného riaditeľa, ako aj pre ostatných členov správnej rady.

6/ Na Úrade vlády SR by sa mal nachádzať audit Národného kontrolného úradu o činnosti strediska. Uvedenému auditu by bolo potrebné sa venovať. Je dôležité porovnať výsledky auditov a následne hodnotiť postavenie strediska.

7/ Uviedla hlavné nedostatky z hľadiska medzinárodných záväzkov SR, najmä v deficite mandátu, ktorý po prijatí antidiskriminačného zákona bol značne rozšírený v porovnaní s pôvodnou dohodou, čiže by sa odporúčalo ku pôvodnej dohode z roku 1994 vlády s OSN prijať dodatok, aby medzinárodný status a obsahové zameranie strediska skutočne zodpovedalo nadrezortnej inštitúcii, nezávislej, transparentnej. A po druhé, aby bol štatút upravený podľa pôvodnej dohody a najmä v oblasti obsadzovania členov správnej rady.

Janka Debrecéniová, zástupkyňa výkonnej riaditeľky, Občan, demokracia a zodpovednosť

1/ Upozornila na nesprávny preklad v správe o činnosti strediska za rok 2011, kde sa stredisko odvoláva na záverečné zistenia Výboru pri pakte o hospodárskych, sociálnych a kultúrnych právach. Stredisko v správe prekladá formuláciu, že výbor je znepokojený právomocami, ktoré má stredisko a že výbor odporúča navýšiť kompetencie. V oboch prípadoch, aj v prípade právomocí, aj v prípade kompetencií, ide o nesprávny preklad, pretože slovo skills neznamena právomoci, ale skôr spôsobilosti a schopnosti a slovo competence neznamena kompetencie, na to sa používa slovo powers, ale znamená to schopnosť, zručnosť, znalosť. Čiže odporúčania výboru dávajú iný zmysel.

2/ Priklonila sa k tomu, že formálna nezávislosť strediska neznamena faktickú nezávislosť, najmä pokiaľ ide o spôsob dezinovovania osôb jednak do správnej rady a následne osoby výkonného riaditeľa, ale aj o spôsob kreovania rozpočtu. Uviedla, že ako občianka a ako členka ľudsko-právnej watchdogovej organizácie má problém s transparentnosťou strediska.

3/ Ďalej uviedla, že stredisko doteraz nemalo za žiadneho vedenia koncepciu, doposiaľ nevyhralo jediný prípad v oblasti rovného zaobchádzania, hoci je takzvaný equality body v zmysle smerníc Európskej únie. Stredisko doposiaľ nepodalo ani jednu verejnú žalobu v prípadoch diskriminácie, hoci je zo zákona na to zmocnené.

4/ Je potrebné sa vrátiť nielen k záverom Najvyššieho kontrolného úradu, ale urobiť hlbkový nezávislý audit aj za účasti medzinárodne uznávaných expertov a expertiek a začať vážnu diskusiu aj verejnú, aj odbornú o tom, ako treba so strediskom naložiť. Uviedla, že stredisko si svoje zákonné úlohy, ani úlohy stanovené smernicami a medzinárodnými dohovormi, neplní.

Laco Oravec, Nadácia Milana Šimečku

1/ Uviedol, že návrh na audit v stredisku je zmysluplný. Žiadna z organizácií by sa nemala brániť formám existujúcich kontrol. Voči stredisku má každý istý typ vlastného vnímania. Niektorí sú s ním stotožnení, mnohí sa aj v minulosti vyjadrovali kriticky. Za predošlej vlády došlo k vypracovaniu viacerých materiálov, analýz a auditov. Nie je nevyhnutné ich brať do úvahy, avšak štát by sa mal vysloviť k tomu, ako vníma stredisko, či plní zákonné funkcie, viesť verejnú diskusiu o tom, ako má vyzeráť tento orgán. Stredisko podľa jeho názoru nikdy nedosiahlo tie očakávania, ktoré sú doňho vkladané. A zodpovedná vláda, aj vo vzťahu k nezávislému inštitútu, by mala prezentovať postupnosť krokov, ktoré k tomu povedú, vrátane jej finančného posilnenia.

2/ To, čo prezentoval riaditeľ strediska, z jeho pohľadu nespĺňa očakávania na kvalitne štruktúrovanú a profesionálne spracovanú správu. Správa obsahuje málo faktov, málo dát.

Miroslav Lajčák, predseda rady

1/ Existujú viaceré zahraničné inštitúcie, ktoré majú mandát, aby sa vyjadrovali k činnosti strediska. Pani Strážnická citovala Medzinárodný koordinačný výbor pre národné inštitúcie ochrany podpory ľudských práv, ale existuje aj správa Európskej komisie proti rasizmu a netolerancii, ktorá konštatuje to isté. Sú vyjadrenia Amnesty International, konferencie na vysokej úrovni o budúcnosti Európskeho súdu pre ľudské práva. Všade sa hovorí o nevyhnutnosti zabezpečiť, aby národné štruktúry ľudských práv boli v súlade s parížskymi princípmi. Pri nedostatočnom mandáte strediska Agentúra Európskej únie pre základné práva takisto kritizuje už samotný zákon o založení strediska. V kontexte implementácie Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach sa požaduje od Slovenska, aby zosúladiť prácu strediska s parížskymi princípmi.

2/ Existuje systémový problém, ktorý vznikol pravdepodobne už od založenia strediska, pretože prvá správa už v roku 1996 konštatovala, že stredisko neplní úlohy.

3/ Výbor pre deti a mládež požiadal predsedu rady o neodkladné iniciovanie obsahového, operačného, personálneho a finančného auditu v stredisku.

4/ Zároveň vláda SR dňa 19. septembra 2012 uznesením č. 478 schválila návrh na zmenu uznesenia vlády č. 347 z 1. júna 2011 k analytickej správe o činnosti a postavení strediska, ktorým prešlo gestorstvo plnenia úloh na Ministerstvo spravodlivosti SR a minister spravodlivosti SR má v zmysle predmetného uznesenia vypracovať analýzu právnych dosahov presunu kompetencií a úloh vnútroštátnej inštitúcie a ochrany ľudských práv zo strediska na verejného ochrancu práv pri zachovaní strediska s kompetenciami v oblasti podpory a zabezpečenia rovnakého zaobchádzania. Nie je to tá istá úloha, ale minister spravodlivosti SR má uznesením vlády úlohu, ktorá je termínovaná do 31. júla 2013.

5/ Navrhol, aby rada uložila uznesením úlohu ministrovi spravodlivosti SR, ktorý je zároveň podpredsedom rady, aby vykonal komplexný audit v stredisku s termínom do 31. marca 2013, ktorý by bol predmetom rokovania v rade skôr, než by predložil svoju správu na rokovanie vlády v júli 2013.

Janka Debrecéniová, zástupkyňa výkonnej riaditeľky, Občan, demokracia a zodpovednosť

Uviedla, že minister spravodlivosti SR by mal skôr koordinovať vykonanie nezávislého auditu tak, aby ho nevykonávala vládna moc, keďže stredisko má byť od nej nezávislé a mala by byť zriadená pracovná skupina, ktorá vygeneruje kritériá, na základe ktorých bude auditujúca skupina zložená a vytvorená, pretože stále to vykonávala nejaká vláda, od ktorej má byť stredisko nezávislé.

Miroslav Lajčák, predseda rady

Minister spravodlivosti SR dostal agendu do portfólia v rámci delimitácie a keď má iniciovať vykonanie auditu, to znamená, že má koordinovať, aby sa takýto komplexný audit uskutočnil, keďže niekto musí niesť zodpovednosť aj za predloženie materiálu do vlády SR.

Oľga Pietruchová, riaditeľka odboru rodovej rovnosti a rovnosti príležitostí, Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR

1/ Uviedla, že odbor rodovej rovnosti a rovnosti príležitostí, resp. rezort práce, kde kompetenčne prešla aj agenda rovnosti príležitostí, veľmi zaujíma činnosť strediska.

2/ Podporila myšlienku vytvorenia nezávislej medzirezortnej komisie pozostávajúcej z viacerých odborníkov.

3/ Položila otázku adresovanú riaditeľovi strediska ohľadom zloženia správnej rady strediska, ako aj personálneho zloženia strediska, konkrétne koľko právnikov a právničok je k dispozícii na riešenie agendy, ktorú ako equality body stredisko zastáva.

László A. Nagy, splnomocnenec vlády SR pre národnostné menšiny

- 1/ Rada by sa mala vyjadriť k správe strediska, uviesť, či ju berie, alebo neberie na vedomie.
- 2/ V nadväznosti na predchádzajúcu diskusiu by mala odmietnuť správu strediska, teda prijať uznesenie, že neprijíma správu a v odôvodnení uviesť prečo a ďalšie kroky, tak ako hovoril podpredseda vlády SR, či už v zmysle uznesenia vlády SR, alebo aj krokov, ktoré boli naformulované.
- 3/ V každom prípade je potrebné sa oboznámiť so správou NKÚ, s výsledkami doterajších kontrol, so správou predchádzajúcej vlády a následne realizovať komplexnú analýzu činnosti strediska.

Laco Oravec, Nadácia Milana Šimečku

- 1/ Navrhol upraviť formuláciu uznesenia nasledovne: „iniciovať komplexný nezávislý audit“.
- 2/ Ďalej uviedol, že pripravovaná stratégia ľudských práv by sa mala vysporiadať aj s tým, ako z dlhodobého horizontu zabezpečiť novú architektúru, alebo nový spôsob reformy nezávislého mechanizmu ochrany ľudských práv na Slovensku.

Miroslav Lajčák, predseda rady

- 1/ Ministerstvo spravodlivosti SR by navrhovanou úlohou, týkajúcou sa auditu fungovania strediska, začalo plniť úlohu z uznesenia vlády SR.
- 2/ Ako logický predpoklad auditu sa javí, že pracovná skupina, ktorá ho bude vykonávať, sa oboznámi s auditom Najvyššieho kontrolného úradu, aj s ďalšími relevantnými správami, ktoré budú predstavovať východiskový materiál.

Janka Debrecéniová, zástupkyňa výkonnej riaditeľky, Občan, demokracia a zodpovednosť

- 1/ Navrhla formuláciu: „koordinovať vykonanie nezávislého auditu“, lebo ak to má byť nezávislý audit, tak ho nemôže vykonať Ministerstvo spravodlivosti SR.
- 2/ Navrhla na tento účel zriadiť pracovnú skupinu zloženú z členiek a členov rady a prípadne aj externých osôb tak, aby o tom bol konsenzus. Dala do pozornosti aj otázku potreby finančných zdrojov na zrealizovanie auditu.

Miroslav Lajčák, predseda rady

- 1/ Uviedol, že existuje celý rad závažných, relevantných medzinárodných dokumentov, ktoré ukazujú, že je problém so samotným mandátom, so štatútom, s kompetenciami, s rozpočtom a je tým pádom logicky problém s kvalitou výstupov strediska.
- 2/ Aktivita rady môže smerovať k iniciovaniu auditu, zadefinovať ho, porovnať výsledky a pôsobenie strediska s mandátom, s očakávaniami porovnateľnými v strediskách v iných krajinách, aby bolo možné sa posunúť ďalej.
- 3/ Podstata spočíva v tom, aby niečo, čo očividne uspokojivé nie je a je to konštatované v medzinárodných dokumentoch, bolo nastavené do podoby, ktorá bude zodpovedať tomu, že Slovenská republika je členskou krajinou Európskej únie.

Šarlota Pufflerová, výkonná riaditeľka, Občan, demokracia a zodpovednosť

- 1/ Podporila myšlienku zriadenia nezávislej pracovnej skupiny pri rade, lebo sú v nej zastúpené štátne orgány, ministerstvá a mimovládne organizácie.
- 2/ Zároveň navrhla, aby boli čiastkové správy strediska pred prerokovaním v rade predmetom rokovania aj vo výboroch rady.

Ondrej Gallo, druhý podpredseda Výboru pre deti a mládež

Priklonil sa k návrhu p. Debrecéniovej a k vytvoreniu pracovnej skupiny rady, ktorá nebude poverená auditom, ale bude plniť funkciu poradného orgánu a bude sa zaoberať

problematikou fungovania a činnosti strediska. Pracovná skupina môže byť partnerom pri koordinácii a vykonávaní komplexného auditu.

Janka Debrecéniová, zástupkyňa výkonnej riaditeľky, Občan, demokracia a zodpovednosť

1/ Stredisko bolo zriadené zákonom preto, aby bolo nezávislé a aby nepodliehalo nijakému rezortu ani inému štátnemu orgánu.

2/ Z kompetenčného zákona nevyplýva, že Ministerstvo spravodlivosti SR by malo v pôsobnosti stredisko. V zmysle ústavy môžu štátne orgány konať len to, čo im zákon dovoľuje a takáto možnosť a takáto úloha explicitne v kompetenčnom zákone obsiahnutá nie je.

3/ Z právneho aj z ústavného hľadiska jediný typ ingerencie, ktorú v tom môže Ministerstvo spravodlivosti SR alebo iné ministerstvo mať, je koordinovať vznik a vytvorenie nezávislého auditu v tejto veci.

Júlia Špotáková, poverená zastupovaním predsedu Výboru NR SR pre ľudské práva a národnostné menšiny Rudolfa Chmela

1/ Uviedla technickú poznámku, že rada by mala správu strediska vrátiť predkladateľovi na prepracovanie, ak by s tým bol všeobecný súhlas rady.

2/ V správe strediska sa uvádza, že NKÚ pracovalo na politickú objednávku. V tejto súvislosti upozornila na skutočnosť, aby bol audit akceptovaný.

Miroslav Lajčák, predseda rady

1/ Uviedol, že je potrebné predovšetkým vyhodnotiť fungovanie strediska. K tomu je potrebné uskutočniť audit, ktorý bude komplexný a je potrebné poveriť niekoho, kto predloží návrh na zloženie pracovnej skupiny, kto bude audit iniciovať a koordinovať. Vzhľadom na skutočnosť, že už z unesenia vlády SR má podobný typ úlohy minister spravodlivosti SR a je členom rady, odporučil, aby to bol minister spravodlivosti SR.

2/ Ako bude pracovná skupina vyzeráť, ako bude pracovať, na aké aspekty sa zameria, o tom bude minister spravodlivosti SR pravidelne radu informovať a rada bude môcť s ním komunikovať a dávať mu odporúčania o ďalších krokoch.

Rada uznesením č. 54 uložila podpredsedovi rady a ministrovi spravodlivosti iniciovať a koordinovať komplexný audit v stredisku (s termínom do 17.12.2012) a pravidelne informovať radu.

Janka Debrecéniová, zástupkyňa výkonnej riaditeľky, Občan, demokracia a zodpovednosť

Predložila odlišné stanovisko k uzneseniu č. 54 v zmysle čl. 5 ods. 3 Rokovacieho poriadku rady s nasledovným znením: „Členky a členovia rady Janka Debrecéniová, Šarlota Pufflerová, Adriana Mesochoritsová, Laco Oravec, Ondrej Gallo, Dagmar Kusá (zastupujúca Miroslava Kusého), Mária Filipová (zastupujúca p. Minaroviča z Únie miest a obcí Slovenska) a Marián Török (zástupca verejnej ochrankyne práv) majú vážne výhrady k tomu, že audit v stredisku, ktorý má minister spravodlivosti SR iniciovať a koordinovať nemá byť v zmysle prijatého uznesenia nezávislý. Uvedené členky a členovia zdôrazňujú, že absencia explicitnej požiadavky na nezávislosť tohto auditu ohrozuje právne požiadavky (vrátane požiadaviek artikulovaných medzinárodnou zmluvou s OSN a tzv. Parížskymi princípmi a požiadaviek artikulovaných smernicami EÚ) na nezávislosť strediska.“

Juraj Horváth, výkonný riaditeľ strediska

1/ V nadväznosti na priebeh diskusie uviedol, že v diskusii nebol záujem o názor strediska na to, čo odznelo.

2/ Pri formulácii návrhov riešení sa v uznesení č. 54 nerátalo so zapojením strediska.

Miroslav Lajčák, predseda rady

V nadväznosti na vyjadrenie p. Horvátha uviedol, že stredisko bude centrálnym bodom celého procesu, takže bude mať viac príležitosti sa vyjadrovať.

BOD 8

Jana Molnárová, Ministerstvo vnútra SR

1/ V rámci informácie Ministerstva vnútra SR o príprave analýzy situácie v oblasti predchádzania a eliminovania extrémizmu a radikalizmu v podmienkach SR, ako aj opatreniach, ktoré Ministerstvo vnútra SR v tejto súvislosti vykonáva uviedla, že sa zmenil výzor, rétorika, ako aj spôsob a druh aktivít vykonávaných príslušníkmi a sympatizantmi extrémistických skupín. A témy, ktoré sa v tejto súvislosti vyskytujú, navrhujú jednoduché riešenia, založené na populizme a stavajú sa do pozície jediných skutočných obrancov občanov pred asociálmi, či inými hrozbami. A je preto potrebné podrobiť celú situáciu dôkladnej analýze existujúcich nástrojov štátu v danej oblasti.

2/ Vláda SR si vo svojom programovom vyhlásení jasne zadefinovala svoje priority v tejto oblasti a zaviazala sa realizovať vzdelávacie, preventívne i represívne aktivity.

3/ S postupujúcou ekonomickou krízou stúpa náchylnosť populácie k akceptácii radikálnych riešení zložitých sociálnych problémov a zvyšuje sa aj výskyt a aktivita extrémistických skupín, ktoré si vyžadujú adekvátnu odpoveď zo strany štátnych orgánov, ak nemá byť ohrozená stabilita a súdržnosť.

4/ S cieľom zmapovať existujúce nástroje, ktoré v súčasnosti existujú v SR v oblasti predchádzania a eliminácie extrémizmu a radikalizmu iniciovalo Ministerstvo vnútra SR vypracovať analýzu k tejto situácii. Obsahom analýzy bude najmä aktuálna situácia v oblasti extrémizmu, prehľad v jednotlivých regiónoch SR, ako aj verejných aktivít extrémistov. Obsahom bude taktiež legislatívne prostredie v tejto oblasti a analýza problémov pri aplikácii jednotlivých právnych predpisov v praxi, vrátane interných právnych noriem Ministerstva vnútra SR; koncepčné a strategické materiály v tejto oblasti a zmapovanie skutočného dopadu a efektivity aktivít v nich vykazovaných; inštitucionálne zabezpečenie tejto problematiky, zhodnotenie súčasného modelu a návrhy na riešenia; preventívne a vzdelávacie aktivity v danej oblasti, prehľad existujúcich a návrhy na realizáciu ďalších.

5/ Nástroje, ktoré majú jednotliví aktéri k dispozícii, ako aj návrh východísk komunikačnej stratégie pre oblasť extrémizmu. A v neposlednom rade aj podporné projekty pre ostatných aktérov, ako akademickú sféru, výskumné pracoviská, pričom sa zhodnotia súčasné možnosti podpory a návrh priorít do budúcnosti.

BOD 9

Miroslav Lajčák, predseda rady

V rámci posilnenia kompetencií Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí SR v oblasti ľudských práv z meritórneho hľadiska do agendy rezortu prešla aj participácia SR na činnosti Agentúry EÚ pre základné práva so sídlom vo Viedni. Riaditeľ odboru ľudských práv p. Peter Prochávka sa stal národným kontaktným zástupcom za SR. Ostatné zasadnutie národných kontaktných zástupcov sa uskutočnilo v dňoch 11. – 12. októbra 2012 vo Viedni. Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí SR taktiež zastrešuje za slovenskú stranu realizáciu projektu Obnovy miesta pamäte v bývalom nacistickom vyhladzovacom tábore Sobibor v Poľsku.

Laco Oravec, Nadácia Milana Šimečku

- 1/ Položil otázku k personálnym náležitostiam, či je dostatočné, aby boli vyčlenení dvaja ľudia na túto oblasť.
- 2/ Položil otázku, koľko finančných prostriedkov plánuje rezort v budúročnom rozpočte alokovať na tému ochrany ľudských práv na Slovensku všeobecne, a koľko na grantovú schému.
- 3/ V novele kompetenčného zákona nebola do pôsobnosti ministerstva explicitne uvedená oblasť ľudských práv. Išlo teda o nepriamy prechod kompetencií.
- 4/ Položil otázku, kto má v súčasnosti v gescii oblasť diskriminácie, pretože ide o samostatnú oblasť úloh, medzinárodných záväzkov a kto koordinuje prípravu antidiskriminačného zákona, akčného plánu.

Oľga Pietruchová, riaditeľka odboru rodovej rovnosti a rovnosti príležitostí, Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR

Rezort práce má s Ministerstvom spravodlivosti SR dohodu. Pokiaľ ide o vykonávanie, alebo uplatňovanie rovnosti príležitostí, aj štrukturálnych fondov, agenda prešla na Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR, lebo kompetenčne je rodová rovnosť a rovnosť príležitostí v gescii uvedeného ministerstva, pričom legislatívne veci, napríklad ostatnú novelu antidiskriminačného zákona iniciovalo Ministerstvo spravodlivosti SR, ale opätovne v úzkej koordinácii s rezortom práce.

Janka Debrecéniová, zástupkyňa výkonnej riaditeľky, Občan, demokracia a zodpovednosť

- 1/ Je dobré, že niekto sa fakticky ujal ochrany ľudských práv a že má o túto agendu záujem, ale kompetenčný zákon ani po novele nehovorí o tom, že Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí SR by malo vo svojej vecnej pôsobnosti otázky ochrany ľudských práv. Chráni práva a záujmy Slovákov žijúcich v zahraničí a má na starosti komunikáciu s medzinárodnými orgánmi, inštitúciami a vykonávaním medzinárodných dohôd, čo tiež zahŕňa v sebe niektoré otázky týkajúce sa ľudských práv, ale o ochrane ľudských práv, o ich presadzovaní a koordinácii na vnútroštátnej úrovni v kompetenčnom zákone nie je ani slovo.
- 2/ Vyjadrila pochybnosť o tom, či si Slovensko vo vzťahu k inštitucionálnemu zabezpečeniu ochrany ľudských práv v súčasnom právnom stave plní svoje medzinárodné záväzky, pretože explicitne, komplexne, koordinačne a v zmysle aktívneho presadzovania to nikto nemá vo svojej agende. Nie je obdoba zrušeného podpredsedu vlády pre ľudské práva, ktorý by na vládnej, nadrezortnej úrovni mal tie isté kompetencie.
- 3/ Výbor OSN pre hospodárske, sociálne, kultúrne práva, keď zasadal v máji 2012 a položil otázku vláde SR na to, čo sa deje s podpredsedom vlády pre ľudské práva a ako bude ďalej zabezpečená táto agenda, vládna delegácia uviedla výboru, že sa chystá vytvorenie postu splnomocnenca vlády SR pre ľudské práva (okrem postu splnomocnenca vlády SR pre národnostné menšiny, ktorý už bol vytvorený). A výbor v jednom zo svojich prvých odporúčaní odporučil vláde SR, aby zabezpečila, že novodezignovaný splnomocnenec alebo splnomocnenkyňa vlády SR pre ľudské práva bude mať tie isté kompetencie, čo mal podpredseda vlády pre ľudské práva, čo sa z povahy veci nedá, pretože splnomocnenec vlády je výkonným článkom vlády a podlieha jej.

Miroslav Lajčák, predseda rady

- 1/ Z titulu funkcie podpredsedu vlády SR koordinuje ľudskoprávnú agendu a jednotlivé zodpovednosti prešli do portfólií príslušných rezortov.
- 2/ Bude sa usilovať posúvať veci dopredu, čo dokazuje aj zriadenie výboru pre LGBTI.
- 3/ Slovenská republika je členom všetkých relevantných medzinárodných inštitúcií, plní si svoje záväzky a bude si ich plniť. A podpredseda vlády SR koordinuje to, aby každý člen

vlády, ktorý je za to zodpovedný, si svoje povinnosti plnil, vrátane splnomocnencov vlády SR.

4/ Pokiaľ ide o koordináciu ľudskoprávnej agendy, dvaja zamestnanci nestačia. Bude sa ešte prijímať na toto miesto, aby bola práca zabezpečená plnohodnotne.

BOD 10

Miroslav Lajčák, predseda rady

V dňoch 9. – 11. októbra 2012 navštívil Slovensko vysoký komisár OBSE pre otázky národnostných menšín Knut Vollebaek. Komisár sa počas návštevy SR stretol s predsedom vlády SR R. Ficom, s podpredsedom vlády SR a ministrom vnútra SR R. Kaliňákom, ministrom kultúry SR M. Maďaričom, ministrom školstva, vedy, výskumu a športu SR D. Čaplovičom, splnomocnencom vlády SR pre národnostné menšiny L. A. Nagyom a s podpredsedom vlády a ministrom zahraničných vecí a európskych záležitostí SR. Predmetom diskusií bola aj činnosť rady, jej prvé výsledky (zriadenie výboru pre LGBTI), ako aj o nové inštitucionálne zabezpečenie ochrany príslušníkov národnostných menšín. Komisárovi bola tlmočená otvorenosť vlády SR pre prípadné diskusie o konkrétnych návrhoch, ktoré by mohli prispieť k vytváraniu adekvátnych podmienok na to, aby menšiny boli i naďalej aktívnou súčasťou života spoločnosti. V rámci pobytu na Slovensku mal vysoký komisár možnosť stretnúť sa s predstaviteľmi politických strán Most-Híd a SMK, ako aj s predstaviteľmi mimovládnych organizácií. Navštívil národnostne zmiešané územia, kde sa stretol s predstaviteľmi samosprávy, v Komárne sa zaujímal aj o Univerzitu J. Selyeho.

Zuzana Kumanová, riaditeľka, odbor koncepcií, analýz a regionálnej koordinácie, Úrad splnomocnenca vlády SR pre rómske komunity

1/ Uviedla, že v predchádzajúcich rokoch sa vysoký komisár stretol aj so splnomocnencom vlády SR pre rómske komunity alebo so zástupcami Úradu splnomocnenca vlády SR pre rómske komunity.

2/ Položila otázku, či bola téma Rómovia ako národnostná menšina tiež predmetom diskusie.

Miroslav Lajčák, predseda rady

Vysoký komisár o tom diskutoval počas stretnutia s podpredsedom vlády a ministrom vnútra SR. Program návštevy komisára kopíroval jeho pranie, čiže on indikoval, s kým má záujem sa stretnúť, venoval sa istému jednému segmentu svojich aktivít a podľa toho sa pripravoval program.

BOD 11

Miroslav Lajčák, predseda rady

Informoval o záverečných odporúčaní Výboru OSN pre hospodárske, sociálne a kultúrne práva z júna 2012 a o realizovaných opatreniach a krokoch k ich napĺňaniu. V nadväznosti na informáciu prezentovanú na šiestom zasadnutí rady v júli 2012, posudzovanie druhej periodickej správy SR podľa Medzinárodného paktu o hospodárskych, sociálnych a kultúrnych právach sa uskutočnilo v dňoch 1. - 2. mája 2012 pred príslušným výborom OSN v Ženeve. Výbor OSN pre hospodárske, sociálne a kultúrne práva postúpil Slovenskej republike svoje záverečné odporúčania na zosúladenie situácie Slovenskej republiky v oblasti hospodárskych, sociálnych a kultúrnych práv s ustanoveniami dohovoru v júni 2012. Záverečné odporúčania výboru sa rozpracúvajú na podmienky jednotlivých rezortov a pripravuje sa materiál, ktorý bude predložený na rokovanie vlády SR. Pred predložením materiálu na rokovanie vlády SR sa uskutoční vnútrorezortné posudzovanie materiálu v rámci

rezortu zahraničných vecí a európskych záležitostí a následne štandardne bude zaslaný na medzirezortné pripomienkové konanie, v rámci ktorého sa k obsahu materiálu budú môcť vyjadriť všetci zainteresovaní. Úsilím je pre každé z príslušných odporúčaní určiť príslušný rezort, ktorý bude zodpovedať za jeho implementáciu a vyhodnotí zrealizované kroky v nasledujúcej tretej periodickej správe Slovenskej republiky k predmetnému dohovoru, ktorá má byť predložená Výboru OSN do 18. mája 2017.

Janka Debrecéniová, zástupkyňa výkonnej riaditeľky, Občan, demokracia a zodpovednosť

1/ Z časti sa tento bod týka zásadného stanoviska Výboru pre rodovú rovnosť, o ktorom bola diskusia, v ktorej sa rada zhodla na tom, že by malo byť preformulované.

2/ Ak by rada súhlasila, tak by sa naň nadviazalo na budúcom zasadnutí rady už s tým, že v jeho kontexte by sa naformulovalo aj odporúčanie.

Barbara Illková, tajomníčka rady

1/ V kontexte položených otázok zo strany p. Oravca uviedla, že to nie je nová kompetencia, ktorá prešla na rezort. Vyhodnocovanie implementačnej povinnosti patrilo do gesčnej pôsobnosti rezortu, ako paktu o občianskych a politických právach, tak aj o hospodárskych, sociálnych, kultúrnych právach od roku 1993. Dost' dlho rezortu patrila aj dohovor o právach dieťaťa, CEDAW, pokiaľ to nenašlo svojho národného gestora.

2/ V súčasnosti sa rozpracúvajú jednotlivé odporúčania. Je to rovnaký postup, ako bol dosiaľ aplikovaný. Následne bude vo vláde SR prerokovaná správa, samozrejme aj s participáciou rady, ako to bolo po minulé roky. Navyše, aj implementačné správy sú prerokúvané pred tým, ako sú ďalej posudzované, takže v spoločnej synergii s radou je tento proces spracúvaný, aj bude spracúvaný a v novembri 2012 sa predpokladá skompletizovanie materiálu.

Oľga Pietruchová, riaditeľka odboru rodovej rovnosti a rovnosti príležitostí, Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR

Uviedla, že podstatná časť odporúčaní výboru k paktu sa týka pôsobnosti rezortu práce. Položila otázku, či by bola možná spolupráca pred predložením materiálu do medzirezortného pripomienkového konania.

Miroslav Lajčák, predseda rady

To je bežná prax. Rezort práce bol súčasťou delegácie pri prerokúvaní, takže určite áno.

BOD 12 a)

Miroslav Lajčák, predseda rady

Informácia o priebehu návštevy Výboru expertov k Európskej charte regionálnych alebo menšinových jazykov návštevu Slovenskej republiky v dňoch 30. mája – 1. júna 2012 bola prezentovaná počas 6. zasadnutia rady. Hodnotiaca správa o SR bola schvaľovaná na plenárnom zasadnutí výboru expertov v júni 2012. Správa bola následne postúpená SR s možnosťou zaslania vyjadrenia. SR zaslala komentár k hodnotiacej správe o SR dňa 27.9.2012. Cieľom hodnotiacej správy by malo byť zistenie objektívneho skutkového stavu a najmä v prípade sporných skutočností musí hodnotenie a odporúčanie vychádzať zo spoľahlivo zisteného stavu vecí. V ďalšej fáze bude predmetom posudzovania zo strany Výboru ministrov RE a jeho relevantných pracovných formátov. Aktuálny monitorovací cyklus bude ukončený prijatím odporúčania Výboru ministrov Rady Európy adresovaným SR.

BOD 12 b)

Miroslav Lajčák, predseda rady

Dňa 25. septembra 2012 bola zo strany Rady Európy potvrdená nominácia p. Michala Vašečku a jeho náhradníka p. Stanislava Daniela, ako zástupcov SR v Európskej komisii proti rasizmu a netolerancii.

BOD 12 c)

Miroslav Lajčák, predseda rady

Vláda SR dňa 19.9.2012 uznesením č. 479 schválila materiál Návrh na zmenu uznesenia vlády SR č. 717 zo dňa 16.11.2011 k návrhu na vypracovanie celoštátnej stratégie ochrany a podpory ľudských práv v SR. Nositeľom úloh - koordinovania činnosti vypracovania stratégie a predloženia návrhu stratégie na rokovanie vlády SR - sa stal podpredseda vlády a minister zahraničných vecí a európskych záležitostí SR. Vzhľadom na potrebné zmeny gestorstva sa navrhlo predĺžiť termín plnenia uvedených úloh do 31. marca 2013. S cieľom pokračovania v plnení úloh vyplývajúcich z predmetných uznesení k vypracovaniu stratégie predseda rady adresoval štatutárnym zástupcom ústredných orgánov štátnej správy a ďalším relevantným subjektom žiadosť o súčinnosť pri plnení uznesenia. Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí SR sa zároveň obráti na zastupiteľské úrady SR ohľadom získania prehľadu o prijatých stratégiách v členských krajinách EÚ.

Laco Oravec, Nadácia Milana Šimečku

1/ Zriadenie rady bol značný krok vpred.

2/ Zámer vytvoriť stratégiu je jeden z najsilnejších progresívnych momentov. Doposiaľ však neprebela diskusia o spôsobe prípravy stratégie.

3/ U splnomocnenca vlády SR pre občiansku spoločnosť p. Filipa Vagača bola prijatá koncepcia otvoreného vládnutia, ktorá pomenováva aj budúce formy, čo najotvorenejších participatívnych modelov vzniku koncepčných materiálov. Vyjadril obavu, aby stratégia nevznikla na jednom mieste, ako hotový dokument, ktorý prejde výbormi a radou.

4/ Vyzval, aby sa procesne presne špecifikoval postup, aj formy, ako sa môžu zapájať rôzne inštitúcie do prípravy stratégie, aby ju netvoril jeden človek a na druhej strane, aby nevznikala vo veľmi širokom dialógu.

Miroslav Lajčák, predseda rady

Gestor má pred touto úlohou rešpekt, aj termín – koniec marca, je šibeničný, ale zároveň nebolo možné odkladať predloženie stratégie o celý rok. Stratégia nebude vznikať na referentskom stole na ministerstve, ale pripravuje sa koncepcia toho, ako sa bude vypracovávať s cieľom zapojiť do jej vypracovania čo najširší okruh ľudí z mimovládnych organizácií. Páni Michal Vašečka a Filip Vagač na uvedenej koncepcii pracujú.

Janka Debrecéniová, zástupkyňa výkonnej riaditeľky, Občan, demokracia a zodpovednosť

Položila otázku, ako to celé súvisí s inštitucionálnymi zmenami, ktoré by sa mali udiť v stredisku, prípadne aj v súvislosti s orgánom na ochranu práv detí, pretože vyňať tieto dve veci zo stratégie je nelogické a nemožné a mali by sa realizovať súbežne.

Miroslav Lajčák, predseda rady

Termín predloženia stratégie je do 31. marca 2013, na koncepcii sa pracuje.

Janka Debrecéniová, zástupkyňa výkonnej riaditeľky, Občan, demokracia a zodpovednosť
Položila otázku, či je možné zmeniť termín predloženia stratégie.

Miroslav Lajčák, predseda rady

Navrhol vyjadriť sa k tejto téme na zasadnutí rady vo februári 2013.

Zuzana Kumanová, riaditeľka, odbor koncepcií, analýz a regionálnej koordinácie, Úrad splnomocnenca vlády SR pre rómske komunity

Dala do pozornosti, že Slovensko má Stratégiu SR pre integráciu Rómov do roku 2020 a jedna časť v stratégii, ktorá sa týka aj ochrany ľudských práv, bola vynechaná s odvolávkou na to, že vznikne samostatná stratégia s tým, že sú zadefinované nejaké východiská a vyjadrila vôľu úradu splnomocnenca participovať na príprave stratégie.

BOD 12 d)

Miroslav Lajčák, predseda rady

Úrad vlády SR v spolupráci s Ministerstvom zahraničných vecí a európskych záležitostí SR pripravuje jednodňovú výročnú konferenciu k Medzinárodnému dňu ľudských práv. Podujatie bude organizované pod záštitou podpredsedu vlády a ministra zahraničných vecí a európskych záležitostí SR. Uskutoční sa dňa 14. decembra 2012. V predvečer konferencie sa bude konať slávnostné odovzdávanie ceny podpredsedu vlády a ministra zahraničných vecí a európskych záležitostí SR za významný prínos v oblasti ochrany a podpory ľudských práv spojené s kultúrnym podujatím. Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí SR v súčasnosti pripravuje výzvu na predkladanie návrhov na laureátov/laureátky za významný prínos v oblasti ľudských práv. Pred otvorením konferencie sa uskutoční slávnostné zasadnutie rady. Konferencia bude pozostávať z jedného dopoludňajšieho panela venovaného oblasti vzdelávania k ľudským právam. Popoludní budú paralelne prebiehať dva panely - k právam dieťaťa a k prebiehajúcemu Európskemu roku aktívneho starnutia a solidarity medzi generáciami. Súbežne sa popoludní uskutoční okrúhly stôl k problematike predchádzania diskriminácie. Na konferenciu budú pozvaní aj zástupcovia zodpovední za oblasť ľudských práv v OSN, RE, OBSE, EÚ a v Agentúre EÚ pre základné práva.

BOD 12 e)

Miroslav Lajčák, predseda rady

Vláda SR uznesením č. 379 zo dňa 1. augusta 2012 zriadila Radu vlády SR pre mimovládne neziskové organizácie a schválila jej štatút. Rada je stálym poradným orgánom vlády SR v oblasti mimovládnych neziskových organizácií a v oblasti rozvoja občianskej spoločnosti na Slovensku. Jej predsedom je podpredseda vlády a minister vnútra SR. Podpredsedami sú štátny tajomník ministerstva financií SR, štátny tajomník ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí SR, splnomocnenec vlády SR pre rozvoj občianskej spoločnosti a predseda komory pre mimovládne neziskové organizácie. Skladá sa z dvoch samostatných komôr. Jednu komoru tvoria štátni tajomníci jednotlivých ministerstiev a ďalší členovia menovaní vládou SR, druhú komoru tvoria zástupcovia platforiem mimovládnych neziskových organizácií. Členmi komory za mimovládne neziskové organizácie traja zástupcovia rady (p. Martin Bútora, p. Kamil Vajnorský a p. Laco Oravec). Pred zriadením Rady vlády SR pre mimovládne neziskové organizácie pôsobil v rámci rady Výbor pre mimovládne neziskové organizácie. Tento výbor bol zrušený z dôvodu konštituovania novej rady. Podpredsedníčkou rady je aj zástupkyňa občianskej spoločnosti p. Lucia Faltinová. Ďalším členom rady je splnomocnenec vlády SR pre rozvoj občianskej spoločnosti. Otvoril

diskusiu k súčasnému stavu zastúpenia občianskej spoločnosti v rade. Upriamil pozornosť na neobsadené miesto experta rady pre oblasť národnostných menšín. Vyzval členov a členky rady navrhnúť experta/expertku rady na oblasť národnostných menšín v termíne do 30. novembra 2012.

BOD 12 f)

Miroslav Lajčák, predseda rady

Výzva na predkladanie projektov v oblasti ľudských práv za rok 2012 bola vyhlásená Úradom vlády SR dňa 27. januára 2012 a ukončená dňa 27. marca 2012. V rámci výzvy bolo alokovaných 1 900 000 EUR. Odborná hodnotiacia komisia zasadala v mesiacoch júl a august 2012. Úradu vlády SR bolo doručených 247 žiadostí o dotáciu. Na hodnotenie bolo komisii predložených spolu 222 žiadostí v anonymnej podobe. Spolu 25 žiadostí bolo v rámci administratívnej kontroly z dôvodu nesplnenia všetkých formálnych náležitostí vyradené z ďalšieho procesu hodnotenia a teda neboli predložené na prerokovanie komisii. Celkovo bolo odporučených na schválenie 81 žiadostí. Neschválených bolo spolu 141 žiadostí, pričom 2 projekty boli komisiou odporučené ako „rezervné“, teda s možnosťou podpory v prípade odstúpenia schválených žiadateľov od uzavretia zmluvy a pod. V súčasnosti prebieha finálny schvaľovací proces a podpisovanie zmlúv štatutárom Úradu vlády SR.

Laco Oravec, Nadácia Milana Šimečku

- 1/ Položil otázku, či sú zverejnené na internete odporúčané projekty.
- 2/ Žiadatelia dostali inštrukciu ich prepracovať, upraviť rozpočty, začiatkom septembra 2012.
- 3/ K dnešnému dňu je podpísaných cca 25 z 81. Veľmi málo vzhľadom na to, že do konca roka sa majú projekty realizovať.
- 4/ Položil otázku, kedy bude vyhlásená výzva na budúci rok a v akom finančnom objeme.

Barbara Illková, tajomníčka rady

- 1/ Ako bolo uvedené na minulej rade, kompetencia ohľadne dotačných titulov prechádza od 1. januára 2013.
- 2/ Momentálne sa rezort pripravuje na presun tejto kompetencie, prebieha schvaľovanie vnútorných aktov, ktoré sú potrebné, pripravuje sa výnos.
- 3/ Ohľadne celkovej sumy rozpočtu prebiehajú rokovania medzi ekonomickými sekciami oboch inštitúcií, koľko peňazí bude delimitovaných.
- 4/ Budúci rok bude výzva v riadnom čase vyhlásená.

BOD 12 g)

Miroslav Lajčák, predseda rady

Vyzval členov a členky rady na zhodnotenie stavu plnenia predchádzajúcich uznesení rady z hľadiska ich aktuálnosti, rozpracovania resp. splnenia a svoje podnety zaslali tajomníčke rady do 30. novembra 2012.

Tibor Kőböl, v zastúpení Branislava Mamojku, podpredsedu Výboru pre osoby so zdravotným postihnutím

Informoval členky a členov rady o problematike zamestnávania osôb so zdravotným postihnutím a o problematike zákona o službách zamestnanosti, ktorý je v medzirezortnom pripomienkovom konaní, najmä pokiaľ ide o chránené dielne, chránené pracoviská. Dopady na zamestnávateľov ľudí so zdravotným postihnutím sú veľmi vážne a ukazuje sa, že pokiaľ bude schválená novela zákona, zamestnávatelia avizujú prepúšťanie osôb so zdravotným

postihnutím len z toho titulu, že sú odrezaní od zdrojov finančných. Ide naozaj o veľmi drastické šetrenie finančných prostriedkov v rámci aktívnej politiky trhu práce v nadväznosti práve na tieto chránené dielne a chránené pracoviská.

Miroslav Lajčák, predseda rady

1/ Ide o závažnú informáciu. Je potrebné využiť príslušný výbor a členstvo ministra práce, sociálnych vecí a rodiny SR v rade, aby sa zamedzilo škodám, ktoré by mohli vzniknúť.

2/ Vyzval všetkých členov a členky rady, aby boli materiály predkladané na rokovanie rady včas a riadnym spôsobom. V prípade, že príslušný výbor prijme uznesenie, ktorého výsledkom má byť prijatie uznesenia radou, gestor vypracuje návrh predmetného uznesenia rady a predloží ho sekretariátu rady.

3/ Na záver poďakoval prítomným za aktívnu účasť a ukončil siedme zasadnutie rady.

4/ Nadchádzajúce slávnostné zasadnutie rady sa uskutoční dňa 14. decembra 2012 o 08.30 hod. v priestoroch Hotela Bôrik v Bratislave.

Zapísala:

Milica Jančulová

odbor ľudských práv

Za správnosť:

Barbara Illková

generálna riaditeľka sekcie právnej a konzulárnej, tajomníčka rady

Schválil:

Miroslav Lajčák

podpredseda vlády a minister zahraničných vecí a európskych záležitostí SR, predseda rady

Prílohy:

Prezenčná listina

Uznesenia č. 49 - 59